

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

RSS

RSS je rodina XML formátů, které mají standardizovanou strukturu. Slouží k syndikaci obsahu, což v podstatě znamená dodávání novinek z určitého webu. Jde v principu o velice jednoduché řešení. Správce webu umístí na stránky soubor, který má patřičnou strukturu a informuje o nově publikovaných článcích. Uživatel pak má možnost využít RSS čtečku, která v pravidelných intervalech kontroluje tyto soubory na vybraných webech. Uživateli pak zobrazuje souhrn článků, které jsou nejaktuálnější.

Původně byl tento formát vyvinut pro komunikaci mezi weby tak, aby navzájem mohly automaticky odkazovat na aktuální články či jiné novinky. Formát se ale postupně rozšířil také mezi běžné uživatele a dnes jej řada lidí aktivně využívá.

RSS obsahuje (v aktuální verzi 2.0) text článku (případně jeho část) a odkaz na něj, informace o datu vydání a autorovi. Pomocí tohoto formátu je ale možné přenášet (v nepovinných polích) podstatně více informací, jako jsou například odkazy na obrázky. RSS soubor, jelikož se v čase mění, bývá označován jako RSS stream, RSS feed nebo RSS kanál. Do čtečky se proto nepřidává fyzicky konkrétní soubor, ale odkaz na místo, kde se zobrazuje jeho aktuální verze.

Mezi hlavní cíle návrhu tohoto formátu patřila jednoduchost na implementaci a snadná přenositelnost. Jelikož má být zpracování dat automatické, bylo třeba zvolit formát jejich uložení, který něco podobného umožní. První verze byly založené (v roce 1999 od firmy Netscape) na RDF (ten je založený na myšlence, že každý zdroj je určený trojicí informací podmět-vlastnost-předmět) a ukázal se jako příliš těžkopádný. Dnes se tento formát používá pro budování sémantického webu.

Od roku 2003 je pak zafixována nová specifikace, známá jako RSS 2.0 (vyvíjena postupně od roku 2000), která je založená na jednoduchém XML, které vyžaduje vyplnění některých (výše již zmíněných) parametrů. Tato technologie je dnes masivně používaná. Mezi další novinky patřilo například zavedení podpory podcastu (zvukových souborů). V současné době se postupně objevuje specifikace RSS 3.0, na které se ale stále intenzivně pracuje a měla by existovat ve dvou verzích – Lite a plné. Cílem má být zřejmě definice toho, jak přesně mají vypadat rozšiřující elementy, které se dnes více méně běžně používají.

Další konkurenční technologií je ATOM, který je RSS velice podobný a stejně jako on je založený na XML. Ten se snaží odstranit některé problémy, které se u RSS 2.0 objevily, ale díky fixaci je není možné odstranit. Atom zavádí například rozlišení, zda jde o celý článek nebo jen perex, omezené formátování textu ve zdroji; striktně povinné je jméno autora, URI každé položky nebo datum poslední aktualizace. Je aktivně vyvíjen, má podporu především Google a jde v zásadě o nejpokročilejší syndikační formát v současnosti. Jedinou vážnější nevýhodou je, že není podporován všemi weby a čtečkami, což snižuje možnost jeho využití ze strany uživatele.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tyto syndikační formáty mají velký význam pro efektivní práci se zdroji, v informační hygieně, ale také v návrhu webových stránek. Z pohledu informačního vzdělávání je důležité nejen to, aby uživatelé znali princip fungování těchto formátů, ale také aby věděli, v čem jim mohou ulehčit práci a učinit ji efektivnější.

Mezi argumenty, proč používat RSS čtečky hovoří především časová úspora – uživatel nemusí procházet desítky oblíbených webů (třeba několikrát za den), což mu zabere nemálo času, ale může se rychle podívat na souhrn toho, co ho zajímá prostřednictvím webové aplikace. Většina čtení se navíc soustředí na zprávičky a perexy, takže není třeba čtečku často vůbec opustit. Nezobrazuje se reklama, což má příznivý vliv na spotřebu elektrické energie a výkon počítače a jde tedy o časově i ekologicky zajímavé řešení.

Na druhou stranu vzniká velká diskuse, jestli RSS není vykrádáním obsahu – řada webů si ztěžuje, že jsou relativně čtené prostřednictvím agregátorů zpráv, ale nic z toho nemají. Co to jsou agregátory zpráv? V zásadě nejde o nic jiného než webovou čtečku, která umí zobrazovat zprávy z různých webů (příkladem je Právě Dnes (<http://pravednes.cz/#!home>) či Zprávy Google (<http://news.google.cz/>)). Většinou umožňují nastavení zdrojů, které vás zajímají nebo optimalizaci položek dle jednotlivých témat (třeba pět zpráv z rubriky Domácí, dvě ze Sportu a osm z Kultury). Tyto weby jsou zajímavé také z důvodu mediální výchovy, protože vedou přirozeně k četbě více zdrojů a komparaci informací.

Příklady čteček:

- Feedly
- Pulse
- Netvibes